

การบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงวิกฤติการเมืองไทย
ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2556 – 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557

BlueSky Channel News Editing During Thailand Political Crisis.

The scope of the study was between October 31, 2013 and May 22, 2014.

ลักษิกา แพทอง และ อ.ดร.นันทพร วงษ์เชษฐา

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน (การบริหารสื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

ในการศึกษาเรื่อง การบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงวิกฤติการเมืองไทย ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2556 - 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย กำหนดขอบเขตการศึกษาตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้อำนวยการสถานี และกองบรรณาธิการข่าว ควบคู่กับการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต่อบัวตฤประสงคที่ตั่งไว้ ผู้ศึกษาใช้แนวคิดปัจจัยพิจารณาเนื้อหาข่าวจากข้อจำกัดภายในองค์กร แนวคิดการบรรณาธิการข่าว ทฤษฎีผู้ปิด และเปิดประตูสาร รวมถึงทฤษฎีการจัดวารสาร มาใช้อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องการบรรณาธิการข่าว และใช้แนวคิดระบบของการบรรณาธิการข่าว แนวคิดองค์ประกอบข่าว แนวคิดคุณภาพข่าว และแนวคิดการบรรณาธิการข่าว เพื่อแสดงถึงการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยผู้จัดวารสาร เป็นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องการบรรณาธิการข่าว เนื่องจากขอบเขตที่ศึกษาอยู่ในช่วงการประชุมทางการเมืองของผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส. ที่นำโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่มีผลมาจากการร่างพ.ร.บ.นิรโทษกรรม ซึ่งในช่วงเริ่มต้นของการชุมนุม สื่อมวลชนหลายสำนักยังไม่ให้ความสนใจในประเด็นดังกล่าว แต่สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย เป็นสถานีข่าวแรกที่รับหน้าที่ในการถ่ายทอดสด ดังนั้นหัวใจสำคัญของกองบรรณาธิการ คือการกำหนดประเด็นหมายข่าวในวันถัดไป โดยบรรณาธิการมีทัศนคติของผู้ทำหน้าที่เป็นนายด่านข่าวสาร คือ การให้ผู้รับสารได้รับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะ โดยปราศจากการตัดต่อภาพ หรือความอคติของผู้นำเสนอ เพื่อ

ประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยตัวผู้รับสารเองจากภาพเหตุการณ์ ณ.เวลานั้นจากการรายงานสดแบบ เหตุการณ์ต่อเหตุการณ์ด้วยเครื่องถ่ายทอดสดทีวียู ใช้วิธีการปรับเปลี่ยนผังรายการข่าวเพื่อเพิ่มพื้นที่การ นำเสนอข่าวการเมืองและข่าวการชุมนุมอย่างเต็มเวลาการออกอากาศ ส่งผลให้ผู้รับสารเกิดการคิดตาม และออกมาร่วมชุมนุม เปรียบเสมือนการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่เป็นกระบอกเสียงให้กับประชาชน เพื่อใช้ในการต่อสู้ทางการเมือง จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ในส่วนของการบรรณาธิการในภาวะเหตุวิกฤติ พบว่า การประเมินสถานการณ์ เป็นขั้นตอน การปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะสถานการณ์มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บรรณาธิการข่าวเป็นผู้ประเมินสถานการณ์ และทิศทางการเมืองและการชุมนุมให้สอดคล้องกับการวาง แผนการทำงานของทีมข่าว และแบ่งทีมข่าวเป็น 2 แบบ คือ แบบเชิงข้อมูล และแบบเคลื่อนที่เร็ว เพื่อให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ข่าวและบุคลากรทีมข่าวที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งนี้ที่มีการประเมินสถานการณ์และ สั่งย้ายหมายการทำงาน ทีมข่าวถึงพื้นที่เกิดเหตุด้วยความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ หากการ ประเมินสถานการณ์แล้วไม่พบความผิดปกติของเหตุการณ์ การกำหนดหมายของทีมข่าว หรือ การ นำเสนอข่าวจะกลับเข้าสู่การคัดเลือกประเด็นด้วยวิธีการสังเคราะห์ประเด็นร่วมกัน จากนั้นนำประเด็น ดังกล่าวไปกำหนดหมายงานให้กับทีมข่าวต่อไป และนำประเด็นส่งต่อให้กับผู้ผลิตรายการหาประเด็นร่วม และประเด็นค้ำก่อนการนำเสนอตามองค์ประกอบพื้นฐานของข่าวและตามคุณภาพข่าว เพื่อให้ข่าวมี ความครบทุกด้าน

คำสำคัญ: การบรรณาธิการข่าว, สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย, วิกฤติการเมืองไทย

Abstract

The objective of this study was to investigate the factors affecting Blue Sky Channel news editing during Thailand political crisis. The scope of the study was between October 31, 2013 and May 22, 2014. A qualitative research was used as the research method. This study used in-depth interviews with director and editorial staff coupled with participatory observation to obtain the information that responds to the established objective. The researcher used the concept of news content from the limitation within the organization, news editing concept, Gatekeeper Theory, and Agenda Setting Theory to explain the factors influencing decision-making in news editing. Additionally, news editing,

news element, news quality, and news editing concepts were used to better illustrate the coverage of Blue Sky Channel news editing.

From the study results, it was found that there were eleven factors influencing decision-making for news editing: agenda setting, the issues of the news presented, talent of news personnel, politics news policy, political struggle, news coverage expansion, fast news reporting, creating corporate image, attitude of the person serving as a news gate keeper, news staff team and moderator. The agenda setter was the main factor influencing news editing decision-making due to the scope of the study was during the political rallies of the PDRC led by Mr. Suthep Thaugsuban that was created from the Draft Amnesty Act. During initial political rallies, many of the media did not pay much attention to the issue but Blue Sky satellite TV was the first news station to be commissioned to broadcast live at the start of the riot so the heart of the news editing was to set the news topic for the following day with the station director and the editor defining the headline. The criteria used to determine the issue was the impact on people and society. When the issue presented could respond and the impact the audience, the audience had great interest and followed news. The editor had the attitude of acting as a news gatekeeper; that is to allow the message receiver know the actual events so that they could assess the situation themselves from the incident images at that time from the TVU broadcast. However, at the same time, it was found that in some of the events, there were inappropriate images broadcasted. This was because of the sudden events so it was out of control. This may be in violation of the Code of Ethics on Violent Images. However, the station has provided training on the news team before performing the duties, had a way to deal with such occurrence, and scrutiny from the news team's common sense. The station managers and editors also had more than 10-year news experience. This resulted in there were variations in the programming of the news program to increase the coverage of political news and news gatherings at full-time broadcasts. This resulted in the message receivers coming out to participate in the riots. It was as if the Blue Sky media was a mouthpiece for the public to be used in political fighting, leading to political change.

In the aspect of news editing during the crisis, it was found that the situation assessment was the most important working step. This was because the situation was constantly changing. News editors were the ones that assessed the situation by using knowledge and experience in the news and assessed the political direction and assembly in accordance with the planning of the news team. The news team was also divided into 2 types: the news content team and fast moving teams to suit the news situation and limited news team personnel to immediately evaluate the situation and ordering the move. The news team will promptly arrive at the scene and performed the duties with the full capability. Additionally, if the situation is assessed and there is no abnormality, the news team definition or news presentation will revert to the selection of issues by way of common theme synthesis. Attendees must present 3 issues from various news sources. The editor then would select three issues according to the selection criteria: riot situation at that time and government movement based on what people should know, what people are talking about on the station's guidelines, and prioritizing news that gives priority to the person and place. When the selection of the issue was completed, it would be the issue to define the work for the news team further and forwarded it to producers to find common issues and objections to make the comprehensive news before the presentation based on the news elements and quality.

Keywords: News edition, Blue Sky Chanel, Thai political crisis

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (Satellite Television) คือ รายการโทรทัศน์ที่จัดส่งโดยผ่านดาวเทียม และรับโดยจานดาวเทียม ผ่านเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมทั้งในรูปแบบของภายนอก และกล่องรับสัญญาณดาวเทียมที่สร้างขึ้นในเครื่องรับโทรทัศน์ โดยโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมสามารถส่งสัญญาณได้ทุกพื้นที่ และได้เริ่มขึ้นในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2535 ภายใต้ชื่อของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวี โกลบอลเน็ตเวิร์ก (Thai TV Global Network : TGN) ที่แพร่ภาพสัญญาณการออกอากาศผ่านทางดาวเทียมปาလာปา บีทูที ของประเทศอินโดนีเซีย โดยมีสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เป็นผู้บริหารงาน

ภายในองค์กร มีหน้าที่เผยแพร่พระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์ และกิจกรรมต่างๆ ของรัฐบาล ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ได้มีโครงการโทรทัศน์เพื่อการศึกษาทางไกล ซึ่งแพร่ภาพสัญญาณการออกอากาศผ่านทางดาวเทียมไทยคม ที่มีเนื้อหาภาพประกอบการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในงานมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงฉลองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี จนกระทั่งโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จในช่วงต้นปี พ.ศ. 2551 ได้มีผู้สนใจ และเล็งเห็นถึงคุณสมบัติของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมที่สามารถบีบอัดช่องสัญญาณได้มาก มีรัศมีการออกอากาศครอบคลุมได้หลายพื้นที่ด้วยสัญญาณภาพที่มีความละเอียด คมชัด และรวดเร็วกว่าระบบอนาล็อก (Analog) อีกทั้งในการดำเนินการยังใช้งบประมาณในการลงทุนที่ไม่สูงมากนัก และมีการเปิดช่องทางกฎหมายในการทำการโฆษณาบนสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมและสื่อเคเบิลทีวี ทำให้ตลาดของโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม บริษัทผู้รับจ้างผลิตเนื้อหา และผู้ประกอบการธุรกิจด้านสื่อสารมวลชนหันมาทำโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมในระบบซี-แบน (C-Band) และเคยู-แบน (K-U-Band) กันมากขึ้นตามลำดับ

สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสื่อสารทางการเมืองไทยในช่วง 1 ทศวรรษที่ผ่านมา จนกลายเป็นเครื่องมือสำคัญที่กลุ่มผู้ชุมนุมได้ใช้เป็นอาวุธ และใช้เป็นกระบอกเสียงในการออกมาต่อสู้ทางการเมือง ซึ่งมีทั้งฝ่ายที่สนับสนุนรัฐบาล และฝ่ายที่ออกมาต่อต้านรัฐบาล ด้วยการนำสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมสำหรับการถ่ายทอดสดความเคลื่อนไหวของการชุมนุมตลอด 24 ชั่วโมง ดังเช่น ในช่วงปี พ.ศ. 2549 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) ซึ่งนำโดยนายสนธิ ลิ้มทองกุล ที่ใช้สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวีในการออกมาระดมคนผ่านรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ที่ออกอากาศผ่านทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โดยมีเนื้อหาเชิญชวนให้แฟนรายการ หรือประชาชนผู้รับชมออกมาเข้าร่วมการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล และเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในสมัยนายทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีที่ถูกตรวจสอบและพบว่ามีพฤติกรรมคอร์รัปชันในโครงการสำคัญของประเทศไทยในหลายโครงการ ซึ่งจากการเรียกระดมคนเข้าร่วมการชุมนุมผ่านทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวีของกลุ่ม พธม. ก็สัมฤทธิ์ผล เนื่องจากมีประชาชนผู้รับชมข้อมูลข่าวสารผ่านทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี และได้เข้าร่วมการชุมนุมอย่างเป็นจำนวนมากที่บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้า ถนนราชดำเนินนอก เมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ถือเป็นการชุมนุมที่ยืดเยื้อจนนำไปสู่เหตุการณ์รัฐประหาร และกลุ่ม พธม. ก็ประกาศยุติการชุมนุม จนมาในช่วงปี พ.ศ. 2550 พรรคพลังประชาชน ชนะการเลือกตั้งทั่วไป และจัดตั้งรัฐบาลผสม โดยมีนายสมัคร สุนทรเวช และนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ตามลำดับในขณะนั้น ซึ่งกลุ่ม พธม. มองว่ารัฐบาลของนายสมัคร และนาย

สมชาย แท้ที่จริงแล้วก็คือรัฐบาลตัวแทนของนายทักษิณ คอยรับคำสั่งและทำงานรับใช้นายทักษิณ จึงทำให้กลุ่ม พธม. ต้องออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้งที่ 2 และได้ใช้สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี ในการระดมคนออกมาร่วมชุมนุม เพื่อกดดันให้รัฐบาลนายสมัครและนายสมชายลาออกจากตำแหน่ง จนศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งพิพากษายุบพรรคพลังประชาชน และกลุ่ม พธม. ก็ประกาศยุติการชุมนุมอีกครั้ง จนกระทั่งมาในช่วงปีพ.ศ. 2554 สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี ถูกกลุ่ม พธม. ใช้ประโยชน์ทางการเมืองอีก จึงนับเป็นครั้งที่สาม ซึ่งในครั้งนี้นักสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมถูกนำมาใช้เพื่อการระดมคนออกมาร่วมชุมนุมจากกรณีความขัดแย้งไทย-กัมพูชา และกรณีที่นายวีระ สมความคิด แกนนำกลุ่ม พธม. พร้อมคณะอีก 7 คน ได้เดินทางไปร่วมงานที่ชุมชน "บ้านสันปันน้ำ" ชายแดนพมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ และสำรวจชายแดนไทย-กัมพูชา แต่ถูกจับกุมตัวในข้อหาเดินทางข้ามพรมแดนโดยผิดกฎหมาย และรุกรานล้ำเขตทหาร แต่รัฐบาลไทยในขณะนั้นก็ไม่สามารถช่วยเหลือนายวีระและคณะอีก 7 คนได้ โดยกลุ่ม พธม. ต้องการที่จะกดดันรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ให้ดำเนินการตามข้อเรียกร้องของกลุ่มคือ 1.ยกเลิกบันทึกความเข้าใจระหว่างไทย-กัมพูชาว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก พ.ศ. 2543 2. ผลักดันชาวกัมพูชาที่อพยพและรุกรานล้ำเข้ามาอาศัยและสร้างสิ่งก่อสร้างในเขตแดนไทย 3. ให้ถอนตัวจากการเป็นสมาชิกคณะกรรมการมรดกโลก การชุมนุมมีมาเรื่อยๆจนเป็นผลสำเร็จเมื่อรัฐบาลทำตามเงื่อนไขข้อเรียกร้อง 1 ใน 3 ที่ได้ถอนตัวออกจากการเป็นภาคีมรดกโลก กลุ่ม พธม. จึงประกาศยุติการชุมนุม ซึ่งการออกมาเคลื่อนไหวทั้งสามครั้งของกลุ่ม พธม. พบว่าเลือกใช้สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมในการออกมาเคลื่อนไหวและเรียกคนเข้าร่วมการชุมนุมจนนำไปสู่ปรากฏการณ์ทางการเมืองในหลายครั้ง (พาริตา เหล่าพัชรกุล, กลยุทธ์การบริหารงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม กรณีศึกษาสถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี ช่องนิวส์ 1, น.3.) และยังพบว่าสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี กลายเป็นสถานีข่าวเรียลลิตี้ หรือรายการโทรทัศน์แนวความเป็นจริงแห่งแรกที่รายงานข่าวแบบสดๆ ตลอด 24 ชั่วโมง จนได้รับความนิยมสำเร็จที่พิสูจน์ได้จากยอดติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียมที่พุ่งสูงขึ้นจนผู้ผลิตจาน และผู้ให้บริการเคเบิลทีวีท้องถิ่น ยังได้เคยให้สัมภาษณ์ถึงกรณีการใช้สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวีเป็นจุดขาย และเป็นจุดดึงดูดความสนใจในการเรียกลูกค้าจึงเป็นเรื่องที่ยืนยันถึงการได้รับความนิยมจากผู้เข้าร่วมทางการเมืองอีกด้วย

สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ก็ยังถูกนำไปใช้ในการถ่ายทอดสดเวที “เดินหน้าผ่าความจริง หยุดล้างผิดคนโกง” ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2555 จนถึงปี พ.ศ. 2556 และถูกนำมาใช้ต่อในช่วงของการชุมนุมในปีพ.ศ. 2556 ในช่วงเดือนตุลาคม ต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ.2557 โดยมีกลุ่มประชาชนจำนวนมากออกมาชุมนุมคัดค้านการออกพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมทางการเมือง และขจัดอิทธิพลของระบอบนายทักษิณ โดยมีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นผู้นำการชุมนุม โดยการชุมนุมเริ่มต้นที่สถานีรถไฟ

สามเสน ใกล้กับที่ทำการพรรคประชาธิปัตย์ จากนั้นได้ย้ายมาชุมนุมต่อที่ถนนราชดำเนิน เนื่องจากประชาชนเข้าร่วมชุมนุมจำนวนมาก ทำให้พื้นที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนการเดินทางไปยังพื้นที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร เช่น สีลม วิภาวดี โอศก แจ้งวัฒนะ และราชประสงค์ เป็นต้น จนกระทั่งนายสุเทพได้จัดตั้งเป็นคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ใช้ระยะเวลาในการชุมนุมกว่า 204 วัน โดยกลุ่ม กปปส. นำสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย มาเคลื่อนไหวต่อสู่ทางการเมือง และทำให้สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย มีบทบาทหน้าที่ของการเป็นแม่ข่ายในการถ่ายทอดสดความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. จึงถือเป็นอีกหนึ่งปรากฏการณ์ที่มีความน่าสนใจ เพราะทำให้เห็นถึงปรากฏการณ์ “เน็ตเวิร์ก ทิวดาวเทียม” ซึ่งประกอบไปด้วยสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย, สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมทีนิวส์, สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอฟเอ็มทีวี, สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมอาร์เอสยูทีวี (มหาวิทยาลัยรังสิต) และสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม 13 สยามไท จนกลายเป็นราชดำเนินเน็ตเวิร์ก ที่ร่วมกันถ่ายทอดสดการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. และร่วมมือกันกับสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี ด้วยการนำรายการของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายไปเผยแพร่ต่อ โดยเลือกใช้เนื้อหาบางช่วงบางตอนของเหตุการณ์สำคัญ (บรรณวัชร, มองผ่านเลนส์คม ราชดำเนินเน็ตเวิร์ก. (2556.). สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2560, แหล่งที่มา <http://www.komchadluek.net/news/ent/173665>) ผู้ศึกษาจึงเลือกที่จะศึกษาถึงการบรรณาธิการข่าว ของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2554 โดยมีนายเถกิง สมทรัพย์ เป็นผู้อำนวยการสถานี และออกอากาศในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 ซึ่งในระยะแรกได้ใช้วิธีการออกอากาศด้วยดาวเทียมระบบเคยูแบนด์ และจานไอพีเอ็ม ช่อง 42 และต่อมาในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 ได้เริ่มออกอากาศทางดาวเทียมในระบบซีแบนด์ ไทยคม 5 และได้เปิดตัวอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ขณะที่การออกอากาศของสถานีในช่วงแรก มีเรตติ้ง หรือ ยอดผู้ชมยังอยู่ในเกณฑ์ที่ปกติ และทิ้งห่างจากช่องของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเชีย อับเดท ซึ่งวัดค่าจากสถิติ PSI Rating ที่ใช้วิธีวัดยอดผู้ชมผ่านจานรับดาวเทียม PSI ด้วยการใช้ซิมการ์ดโทรศัพท์ใส่ในกล่องรับสัญญาณ แต่พอมาในช่วงการชุมนุมทางการเมืองในปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2557 สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ได้เกาะติดสถานการณ์ด้วยการถ่ายทอดสดการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ตลอด 24 ชั่วโมง ส่งผลให้ยอดผู้ชมของสถานีพุ่งขึ้นสูงมากเป็นประวัติการณ์ ติดอันดับ 3 จากสถานีโทรทัศน์ทั้งหมด และเป็นรองเพียงสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 และช่อง 7 ในทุกงานรับสัญญาณดาวเทียม สอดคล้องกับยอดขายจานรับสัญญาณดาวเทียมที่มากขึ้น ในช่วงเวลา 1 เดือนแห่งการเริ่มชุมนุม ไม่ต่ำกว่า 100,000 กล่องต่อเดือน ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารบริษัทที่เป็นผู้ผลิตและจำหน่ายจานรับสัญญาณดาวเทียมระบบซีแบนด์ “PSI”

ช่วงเวลาแห่งการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. สื่อมวลชนทุกแขนงต่างต้องมีบทบาทหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์การชุมนุม เพื่อนำข่าวสารของเหตุการณ์ไปนำเสนอให้กับประชาชนได้รับทราบ แต่ข้อเท็จจริงกลับพบว่าสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี หรือ สื่อกระแสหลัก กลับไม่สนใจทำข่าวมีอบ หรือข่าวของผู้ชุมนุมเลย สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 เป็นวันที่มวลมหาประชาชน หรือผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส. ได้ออกมาแสดงพลังเรียกร้องกันมากที่สุด โดยที่สื่อต่างประเทศต่างให้ความสนใจกับเหตุการณ์การชุมนุมในครั้งนี้ แต่สื่อฟรีทีวีไทยไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องดังกล่าวนี้มากเท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาของโครงการเสริมสร้างสื่อมวลชนศึกษาเพื่อสุขภาวะ หรือ มีเดีย มอนิเตอร์ (Media Monitor) ที่ศึกษาเรื่องการรายงานข่าวการชุมนุมของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีและสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมตลอด 24 ชั่วโมง ยกเว้นการรายงานข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ซึ่งเป็นแม่ข่ายในการนำเสนอข่าวเหตุการณ์การชุมนุมของกลุ่ม กปปส. อยู่แล้ว ระหว่างวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 ซึ่งเป็นช่วงที่นายสุเทพ ประกาศมาตรการอารยะขัดขืนเพื่อต่อต้านการร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม โดยผลการศึกษาพบว่า สถานีที่มีการนำเสนอมากที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ จำนวน 21 ชั่วโมง 53 นาที และสถานีที่นำเสนอน้อยที่สุด คือ สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 จำนวน 1 ชั่วโมง 28 นาที โดยส่วนใหญ่พบว่าทุกสถานีโทรทัศน์เป็นการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวของสถานการณ์การชุมนุม, ผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมทางการเมือง และความเห็นของกลุ่มต่างๆที่มีต่อมาตรการอารยะขัดขืน โดยในภาพรวมพบว่าทุกสถานีโทรทัศน์ มีการให้พื้นที่กับแหล่งข่าวที่ไม่สนับสนุนมาตรการอารยะขัดขืนค่อนข้างมากจึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่หันไปรับข่าวสารจากทางอินเทอร์เน็ต ในเฟซบุ๊กและแฟนเพจต่างๆ ซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการสื่อสารที่สำคัญ จนกลายเป็น “ปรากฏการณ์ของมีอบการเมือง”

ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในเรื่องการบรรณาธิการข่าว และการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายในช่วงวิกฤติการเมืองไทย ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2556 ถึงวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ว่าทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องการบรรณาธิการข่าว และการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในเรื่องการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงวิกฤติการเมืองไทย ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2556 – 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557

2. เพื่อศึกษาการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงวิกฤติ การเมืองไทย ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2556 – 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยพิจารณาเนื้อหาข่าวจากข้อจำกัด ภายในองค์กร แนวคิดเกี่ยวกับการบรรณาธิการข่าว (ความเป็นอิสระ และ วิธีการนำเสนอ) ทฤษฎีผู้ปิด และเปิดประตูสาร และทฤษฎีการจัดวารสาร เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ในเรื่องการบรรณาธิการข่าว และใช้แนวคิดเกี่ยวกับระบบของการบรรณาธิการข่าว แนวคิดองค์ประกอบ ข่าว แนวคิดคุณภาพข่าว และแนวคิดเกี่ยวกับการบรรณาธิการข่าว (กำหนดประเด็นข่าว การคัดเลือก และการจัดลำดับความสำคัญของข่าว การตัด และการปรับเนื้อหาข่าว และ การประชุมโต๊ะข่าว) เป็น กรอบในการศึกษาถึงการบรรณาธิการข่าว ของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงวิกฤติ การเมืองไทย ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2556 – 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษา ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นเครื่องมือในการศึกษา

ผลการวิจัยและอภิปราย

การศึกษาเรื่อง การบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงวิกฤติ การเมืองไทย ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2556 – 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ผู้ศึกษาจะอภิปรายผล ถึงปัจจัยผู้จัดวารสาร และปัจจัยอื่นที่สอดคล้องมีผลต่อการตัดสินใจในการบรรณาธิการข่าว และการ ประเมินสถานการณ์เป็นหลักสำคัญในการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงขอบเขตการศึกษา โดยการอภิปรายผลจะเรียงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และผู้ศึกษาจะนำแนวคิดที่ เลือกใช้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเทียบเคียงเพื่อแสดงให้เห็นข้อค้นพบในตำแหน่งของแนวคิดดังกล่าวได้ ชัดเจนยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาปัจจัยผู้จัดวารสารที่มีผู้อำนวยการสถานีและบรรณาธิการเป็นผู้กำหนด ประเด็นการนำเสนอข่าว สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดวารสารตามแนวคิดของ วอลเตอร์ ลิฟแมน ใน เรื่องความเป็นผู้กำหนดสารที่มาจากหัวข้อปัญหาต่างๆ ให้กับผู้รับสาร และผลแห่งการกำหนดสารทำให้ ผู้รับสารคิดและปฏิบัติตามที่ผู้ส่งสารกำหนด โดยยิ่งสื่อมวลชนเลือกหรือเสนอข่าวในประเด็นใดมากๆ ประชาชนผู้รับข่าวสารก็จะรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นปัญหาดังกล่าวมากขึ้นตามไปด้วย โดยสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายมีการกำหนดประเด็นที่มาจากปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ ประชาชน เช่น การออกกฎหมายนิรโทษกรรม และโครงการรับจำนำข้าว และเนื้อหาของสารที่นำเสนอ

ในบางช่วงมีแกนนำกล่าวปราศรัยเชิญชวนประชาชนให้ออกมาร่วมชุมนุมคัดค้าน ซึ่งประชาชนต่างให้ความสนใจในประเด็นข่าวที่น่าเสนอ เพราะเป็นประเด็นที่ตรงกับความเสียหายที่ประชาชนที่กำลังเผชิญอยู่ ส่งผลให้ประชาชนผู้รับสารติดตามประเด็นที่น่าเสนอ จนในที่สุดก็ออกมาร่วมชุมนุมเพื่อการคัดค้าน นอกจากนี้ ผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องการสื่อสารกับสังคมของ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร ที่มีใจความว่า การนำเสนอข่าวสารในช่องทางโทรทัศน์จะสามารถส่งไปยังผู้รับสารได้อย่างรวดเร็วในระยะเวลาสั้นๆ และการกำหนดประเด็นข่าวต้องมีประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของตัวผู้รับสารจึงจะทำให้ข่าวนั้นมีความน่าสนใจ ผู้รับสารก็จะแสวงหาในประเด็นข่าวนั้นๆ ต่อไป ส่งผลให้ประเด็นของข่าวดังกล่าวขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง และเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์วงสนทนาทางสังคม

ส่วนปัจจัยความสามารถของบุคลากร พบว่า กองบรรณาธิการข่าวมีบุคลากรที่มีความสามารถ และบรรณาธิการมีความเชี่ยวชาญในการทำข่าวที่เกาะติดประเด็น และนำเสนอข่าวที่มีความแตกต่างจากสำนักข่าวอื่น สอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยพิจารณาเนื้อหาข่าวจากข้อจำกัดภายในองค์กร ของจินทนา ทองประยูร และคณะที่ให้ความหมายของปัจจัยดังกล่าวว่า เป็นความเชี่ยวชาญของบุคลากรในการมองข่าว หาข่าว และคัดเลือก รวมถึงสอดคล้องกับปัจจัยนโยบายขององค์กรที่ขยายข่าวการเมือง เพราะข่าวที่น่าเสนอเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และกลไกอำนาจรัฐที่บริหารประเทศ การทำงานของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการบริหารสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของสถานีข่าวระว่างภัยของวิยะณี อาจหาญ ที่พบว่าแนวทางการทำงานมี การกำหนดวัตถุประสงค์อย่างชัดเจนในการเป็นสถานีข่าวเตือนภัยเพื่อประโยชน์ต่อประชาชน โดยบลูสกายมีวัตถุประสงค์ในการเป็นสถานีข่าวการเมืองที่เป็นสื่อทางเลือกอย่างชัดเจน จึงต้องมีบทบาทในการตรวจสอบความไม่โปร่งใสและนำเสนอให้ประชาชนผู้รับสารรู้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ บลูสกายยังมีนโยบายขยายข่าวอาชญากรรมที่ส่งผลมาจากการขยายข่าวการเมือง เพราะเกิดการปะทะกันขึ้นระหว่างกลุ่มคนสองกลุ่มที่ฝ่ายหนึ่งสนับสนุนการเลือกตั้ง แต่อีกฝ่ายคัดค้านการเลือกตั้งเพราะเห็นว่าการเลือกตั้งไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ประชาชนกำลังเผชิญอยู่ได้ ส่งผลให้บลูสกายขยายข่าวเศรษฐกิจและสังคมไปโดยปริยาย เนื่องจาก ข่าวการเมืองที่เป็นปัญหาของประชาชนในด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น การนำเสนอข่าวจึงต้องหามุมมองหรือแนวคิดจากนักวิชาการหรือบุคคลในสังคมที่มีความรู้อย่างถ่องแท้ในประเด็นเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนมาแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ข่าวมีความรอบด้าน ด้านปัจจัยการต่อสู้ทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยข้อจำกัดของเวลาการนำเสนอ เนื่องจาก ในแต่ละวันมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากมาย กองบรรณาธิการต้องคัดเลือกเหตุการณ์เพื่อนำเสนอ ดังนั้น ปัจจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยพิจารณาเนื้อหาข่าวจากข้อจำกัดภายในองค์กรในด้านข้อจำกัดของเวลานำเสนอ ที่เป็นเช่นนี้เพราะ สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาการนำเสนอ สามารถ

เปลี่ยนแปลงผังได้อย่างอิสระ จึงทำให้พบปัจจัยการต่อสู้ทางการเมืองที่มีการนำเสนอข่าวการชุมนุมอย่างเต็มเวลา จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เหมือนในปี พ.ศ. 2549 ที่สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เอเอสทีวี นำเสนอข่าวการชุมนุมกลุ่มพันธมิตร แต่จะมีความแตกต่างตรงที่ผู้ชุมนุมกลุ่ม กปปส. มีความเคลื่อนไหวทุกวัน จึงทำให้ข่าวที่นำเสนอมีความเป็นข่าวสารมากขึ้นและทำให้ข่าวมีความน่าสนใจจากตัวกิจกรรมที่ผู้ชุมนุมเคลื่อนไปในพื้นที่ต่างๆ

ด้านปัจจัยการเสนอข่าวด้วยความรวดเร็ว กองบรรณาธิการใช้หลักการนำเสนอข่าวด้วยความรวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดปัจจัยพิจารณาเนื้อหาข่าวจากข้อจำกัดภายในองค์กร ที่ระบุว่า การนำเสนอข่าวด้วยความรวดเร็วจะส่งผลให้ผู้รับสารเห็นถึงศักยภาพขององค์กรที่มีประสิทธิภาพสูงในการนำเสนอข่าว โดยนโยบายขององค์กรที่นำเสนอข่าวด้วยความรวดเร็ว พบว่า สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย มีเครื่องถ่ายเทคสด ทีวียู ที่เกาะติดสถานการณ์ รายงานเหตุการณ์ต่อเหตุการณ์ จนทำให้เป็นที่รู้จักของประชาชนผู้รับสาร ส่งผลให้เกิดปัจจัยการสร้างภาพลักษณ์ของสื่อมวลชนในระดับองค์กรที่มีแนวทางการนำเสนอข่าวการเมือง ข่าวการชุมนุม และข่าวการตรวจสอบรัฐบาล จนเกิดการรวมตัวของสื่อที่มีแนวทางเดียวกันภายใต้ชื่อ "ราชดำเนินเน็ตเวิร์ค" หรือ ทีวีดาวเทียมพูล ที่ร่วมมือกันเป็นเครือข่ายทีวีดาวเทียม ช่วยให้สมาชิกเครือข่ายสามารถนำภาพเหตุการณ์มาใช้ร่วมกันได้ ทำให้ผู้รับสารมีทางเลือกในการรับชมมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยทัศนคติของผู้ทำหน้าที่เป็นนายด้านข่าวสาร เป็นแนวคิดของบรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ที่มีแนวคิดทางบวกหรือทางลบก็ได้ โดยขึ้นอยู่กับพื้นฐานของประสบการณ์แต่ละคนที่มีมุมมองในการมองข่าวแต่ละชิ้นแตกต่างกัน มีความสอดคล้องกับแนวปัจจัยพิจารณาเนื้อหาข่าวจากข้อจำกัดภายในองค์กร ด้านทัศนคติของผู้ทำหน้าที่เป็นนายด้านข่าวสาร พบว่า สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายมีบรรณาธิการที่มีมุมมองในการนำเสนอข่าวที่ต้องการให้ประชาชนเห็นเหตุการณ์จริงจากการนำเสนอข่าว ให้นักข่าวรายงานสถานการณ์ในสิ่งที่เห็น ไม่มีการสร้างคำพูดของข่าวสารก่อนนำเสนอ ให้ผู้รับสารตัดสินใจเองจากภาพและคำบอกเล่าของนักข่าว ส่วนปัจจัยความสามารถของบุคลากร พบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดข้างต้นในเรื่องความสามารถของบุคลากร โดยบุคลากรหนึ่งคนของบลูสกายต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หลายตำแหน่ง เช่น ทั้งนักข่าวและช่างภาพสามารถขับรถทีมข่าวได้ ส่วนผู้ช่วยทีมข่าวก็สามารถถ่ายภาพได้เช่นกัน และทั้งทีมข่าวยังสามารถปฏิบัติงานได้เกินเวลา เช่น ทีมข่าวหนึ่งทีมสามารถทำข่าวได้มากกว่า 3 หมายข่าวต่อหนึ่งวัน

ส่วนปัจจัยผู้กลั่นกรองสาร พบว่า การทำหน้าที่เป็นผู้กลั่นกรองข่าวสารของกองบรรณาธิการข่าวและทีมข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายนั้นมีการกลั่นกรองโดยใช้สามัญสำนึก ซึ่งกองบรรณาธิการมีประสบการณ์ด้านการข่าวมากกว่า 10 ปี จึงทำให้มีทักษะทางด้านการข่าว

สามารถจัดการและรับมือกับการนำเสนอข่าวที่อาจส่งผลกระทบต่อทางสถานีและผู้รับสารได้ เช่น หากระหว่างการถ่ายทอดสดแล้วพบภาพไม่เหมาะสม บรรณาธิการและผู้ผลิตรายการที่ทำหน้าที่ควบคุมภาพในห้องออกอากาศในช่วงสถานการณ์ที่เป็นเหตุวิกฤติ บรรณาธิการและผู้ผลิตรายการจะทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมภาพการออกอากาศ ก็จะทำการการตัดภาพไปที่มุมอื่นเพื่อไม่ให้เห็นภาพที่ไม่เหมาะสม และการควบคุมภาพด้วยวิธีการเบลอภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีผู้ปิดและเปิดประตูสาร หรือ ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูของเลวิน ที่ให้คำจำกัดความว่า ผู้เฝ้าประตูสารจะต้องทำหน้าที่ในการจัดสรรนั้นๆ ให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ เปรียบได้กับการที่นักข่าว และทีมข่าวได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการข่าวให้ลงพื้นที่หาข่าว โดยทางด้านนักข่าวก็ต้องทำหน้าที่เหมือนกับผู้เปิดปิดประตูสาร เป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเขียน หรือ รายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นของข่าวอย่างไร จึงทำให้เกิดความเข้าใจในปัจจัยที่ส่งผลต่อการบรรณาธิการข่าว

และผลการศึกษายังพบว่า การประเมินสถานการณ์เป็นหลักสำคัญในการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย ในช่วงวิกฤติทางการเมืองไทยของขอบเขตที่ศึกษา เพราะสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กองบรรณาธิการต้องประเมินสถานการณ์จากเหตุการณ์รอบด้าน เพื่อไม่ให้ตกประเด็นข่าวสารในการนำเสนอ รวมถึงเพื่อให้การวางแผนการทำงานของทีมข่าว และการประเมินสถานการณ์ของทิศทางการเมืองและการชุมนุม สอดคล้องกับการวางแผนการทำงานของทีมข่าว โดยกองบรรณาธิการมีการประชุมโต๊ะข่าวที่เป็นแบบการนั่งโต๊ะประชุม และการประชุมนอกกรอบเกือบตลอดเวลา เพราะกองบรรณาธิการต้องส่งทีมข่าวออกไปหาข่าวการชุมนุมของผู้ชุมนุมกลุ่มคนเสื้อแดงและเกาะติดตามความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมกลุ่ม กบปส. ตลอดจนความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล สอดคล้องกับแนวคิดการบรรณาธิการข่าว ที่อธิบายว่า องค์กรประกอบการทำงานภายในกองบรรณาธิการ ต้องมีการประชุมโต๊ะข่าว ซึ่งเป็นการประชุมหารือถึงการประเมินคุณค่าข่าว การคัดเลือกข่าว และการปรึกษากันภายในกองบรรณาธิการ การแบ่งทีมนักข่าว แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักข่าวเชิงข้อมูล และนักข่าวหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อให้ไปปฏิบัติหน้าที่ได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติการเมืองไทย สอดคล้องกับแนวคิดการบรรณาธิการข่าว ในส่วนการประชุมโต๊ะข่าว ของคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาการข่าวและบรรณาธิการ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ให้ความสำคัญการประชุมโต๊ะข่าวว่าเป็นกิจกรรมของกองบรรณาธิการข่าว ที่ต้องมารวมกันตามนัดหมายเพื่อการปรึกษาหารือร่วมกันในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับประเด็นข่าวสารที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยจะมีบรรณาธิการเป็นผู้เรียกประชุม และมีผู้เข้าร่วมประชุมเสนอประเด็นของข่าว และประเมินคุณค่าข่าว รวมถึงประเมินสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในรอบวันมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อการนำเสนอข่าวให้เกิดความน่าสนใจ น่าติดตาม และเกิดการปรับตัวของทีมข่าวในภาวะวิกฤติทางการเมือง

สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย มีบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีอยู่อย่างจำนวนจำกัด เนื่องจาก กองบรรณาธิการไม่มีการแบ่งฝ่ายข่าวตามสายข่าว ซึ่งบุคลากรทุกคนสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งอื่นได้ เช่น นักข่าวทั้ง 4 คนสามารถไปทำข่าวได้ทุกสายข่าว ตั้งแต่การเมือง อาชญากรรม สังคม ไปจนถึงเศรษฐกิจ อีกทั้งนักข่าวและช่างภาพ สามารถขับรถทีมข่าวได้ และผู้ช่วยทีมข่าวก็สามารถถ่ายภาพได้เช่นกัน ในบางกรณีผู้เรียบเรียงข่าวก็ต้องออกไปทำข่าวนอกสถานที่แทนนักข่าว สอดคล้องกับแนวคิดระบบการบรรณาธิการข่าวของ ทรู ทีวี เลิศจรยารักษ์ ในบางส่วน ที่อธิบายว่า ระบบดังกล่าวเป็นระบบของตำแหน่งบุคลากรที่อยู่ในกองบรรณาธิการข่าวโทรทัศน์ ซึ่งมีหน้าที่ในการคัดเลือกและผลิตข่าวโดยใช้อุปกรณ์ประกอบข่าวต่างๆ ให้มีความพร้อมที่จะออกอากาศได้ องค์ประกอบในระบบการบรรณาธิการตามแนวคิดจะประกอบไปด้วย บรรณาธิการข่าว ผู้วางแผนข่าว นักข่าว ผู้สื่อข่าว เจ้าหน้าที่ถ่ายภาพยนต์ เจ้าหน้าที่บันทึกภาพและถ่ายทำนอกสถานที่ เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างประเทศ โดยจะแบ่งความรับผิดชอบกัน แต่พบว่าสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย มีระบบกองบรรณาธิการข่าว แต่ไม่ครบตามแนวคิด ผู้ศึกษาจึงทำการแยกตำแหน่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มมีตำแหน่ง และกลุ่มไม่มีตำแหน่ง โดยบางตำแหน่งไม่มีในกองบรรณาธิการ แต่มีบุคลากรในตำแหน่งอื่นที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ซึ่งบุคลากรในกองบรรณาธิการ จะอยู่ในกลุ่มมีตำแหน่ง ซึ่งในบางตำแหน่งสามารถทำงานทดแทนกัน ขณะที่ บางตำแหน่งไม่มีชื่อเรียกตามแนวคิดแต่ลักษณะและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่เหมือนกัน โดยระบบกองบรรณาธิการ การของสถานีประกอบไปด้วย บรรณาธิการข่าว จำนวน 2 คน นักข่าว จำนวน 4 คน ช่างภาพ จำนวน 4 คน ผู้ช่วยทีมข่าว จำนวน 3 คน ผู้เรียบเรียงข่าว จำนวน 2 คน ผู้ผลิตรายการ และตำแหน่งอื่นๆ รวมทั้งฝ่ายผลิตข่าวมีจำนวนบุคลากรไม่เกิน 50 คน แต่ก็สามารถปฏิบัติงานได้ไม่จำเป็นต้องมีครบตามองค์ประกอบ และยังพบว่าการทำงานที่มีทีมข่าวด้วยจำนวนที่จำกัด และทีมข่าวสามารถทำงานได้หลากหลาย ส่งผลให้เกิดศักยภาพในการเคลื่อนตัวได้อย่างรวดเร็วในกรณีที่มีสถานการณ์ฉุกเฉินก็จะไปถึงพื้นที่เกิดเหตุได้อย่างทันการณ์ และทำให้งานภาคสนามของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การปฏิบัติหน้าที่ของทีมข่าวท่ามกลางภาวะวิกฤติทางการเมือง และหลักสิทธิเสรีภาพในการทำข่าววิกฤติ ผู้ศึกษาค้นพบเพิ่มเติมจากการศึกษาตามแนวคิดการบรรณาธิการข่าวขององค์ประกอบการประชุมโต๊ะข่าว ที่มีการประเมินสถานการณ์จากประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ทางด้านสายข่าวของบรรณาธิการ ประกอบกับการประเมินสถานการณ์รอบด้าน เพราะสถานการณ์มีความวุ่นวายทางการเมือง บุคลากรข่าวจะต้องติดตามกระแสข่าวที่เกิดขึ้นจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ เพื่อวางแผนการทำงานของทีมข่าว และการกำหนดประเด็นข่าวเพื่อการนำเสนอ ทั้งนี้ที่มีการประเมินสถานการณ์จากบรรณาธิการแล้วพบเหตุการณ์ไม่ปกติจะส่งทีมข่าว หรือเปลี่ยนแปลงหมายงานทีมข่าว

ทันทีเพื่อไปเกาะติดสถานการณ์ โดยทีมข่าวเมื่ออยู่ในพื้นที่เหตุวิกฤติระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในการรายงานข่าว พบความไม่ปลอดภัยและความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สินของทีมข่าวในหลายครั้ง เพราะด้วยความมุ่งมั่นของทีมข่าวในการปฏิบัติหน้าที่จนขาดความระมัดระวัง แต่ขณะเดียวกันทีมข่าวมีความสมัครใจตามหลักสิทธิเสรีภาพในการทำข่าว จึงสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย ต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ของกฤติยา รุจิโชค ที่พบว่า กระบวนการค้นหาประเด็นข่าวจากสำนักงานสุสานภาคสนามที่เริ่มต้นจากจากมีบรรณาธิการ หรือบุคลากรสายข่าวที่อยู่ในกองบรรณาธิการทำหน้าที่คิดค้น และเสาะหาประเด็นข่าวที่ต้องติดตามข่าวสารจากสื่อต่างๆตั้งแต่เช้าก่อนออกมาทำงานและการเกาะติดสถานการณ์ตลอดทั้งวันเพื่อประเมินหมายงานและประเด็นข่าวว่าจะให้ทีมข่าวไปติดตามในประเด็นใด หรือมีการรายงานข่าวหรือไม่ นั้น ต้องขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของบรรณาธิการเป็นหลัก

การคัดเลือกประเด็นและการจัดลำดับความสำคัญของข่าว เป็นหนึ่งกระบวนการที่อยู่ในกองบรรณาธิการที่ผ่านการคัดสรรข่าวและการเรียงลำดับความสำคัญของข่าวก่อนนำเสนอ พบว่า ผู้อำนวยการสถานี บรรณาธิการ ผู้เรียบเรียงข่าว ผู้ผลิตรายการ และ ผู้ดำเนินรายการ สามารถนำเสนอประเด็นข่าวได้ แต่สุดท้ายก็ต้องผ่านกระบวนการสังเคราะห์ที่มีบรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจ จากหลักเกณฑ์การมองที่การเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุม สถานการณ์ในปัจจุบัน และแนวทางสถานีบนพื้นฐานการเลือกข่าวและการจัดลำดับความสำคัญของข่าว โดยมองในสิ่งที่ประชาชนควรรู้และสิ่งที่ประชาชนกำลังพูดถึง รวมถึงการมองแนวทางของสถานีและการให้ความสำคัญของบุคคลและสถานที่ที่มีการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีความสอดคล้องกับแนวคิดการบรรณาธิการข่าว ในกระบวนการคัดเลือกและการจัดลำดับความสำคัญของข่าว ของดวงทิพย์ วรพันธุ์ ที่มีหลักเกณฑ์การเลือก คือ ควรเลือกข่าวที่ผู้ดูควรจะต้องรู้ และข่าวเกี่ยวกับบุคคลที่เลือกจากความสำคัญของบุคคล จากความสำคัญมากที่สุดไปหาความสำคัญน้อยที่สุด

การนำเสนอข่าว เป็นผลจากการพิจารณาจากกองบรรณาธิการในการคัดเลือกเหตุการณ์ และข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น อย่างมีองค์ประกอบข่าวและคุณภาพข่าว เพื่อนำเสนอกับผู้รับสาร พบว่า สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายมีการนำเสนอข่าวที่มีการความน่าสนใจ เพราะมีการถ่ายทอดสด เกาะติดสถานการณ์การชุมนุม ซึ่งผู้ชุมนุมมีกิจกรรมเคลื่อนไหวไปในพื้นที่ต่างๆ และข่าวที่นำเสนอก็มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยการสอบถามข้อเท็จจากหาข้อมูลจากผู้มีความรู้ และผู้รับสารได้รับประโยชน์จากข่าวที่นำเสนอมีการตอบสนองด้วยการติดตามข่าวสารที่มาจากสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายอย่างเป็นที่นิยม จึงมีความสอดคล้องกับหนังสือหลักการประเมินคุณค่าข่าว ในหัวข้อแนวคิดองค์ประกอบพื้นฐานของข่าว ของมาลี บุญศิริพันธ์ ที่เขียนถึงองค์ประกอบพื้นฐานของข่าวโดยที่ผู้รายงาน

ข่าว บรรณาธิการข่าว และหัวหน้าข่าว ต้องพิจารณาและพยายามทำให้ข่าวเป็นสิ่งที่น่าสนใจต่อกลุ่มเป้าหมายมากที่สุด ดังนั้นทุกข่าวควรจะต้องมีความสัมพันธ์กันทั้ง 3 องค์ประกอบ คือต้องมี ความน่าสนใจ ข้อเท็จจริง และผู้อ่าน และยังพบข้อค้นพบเพิ่มเติมว่าในความน่าสนใจของข่าว สามารถแบ่งความน่าสนใจของข่าวได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะความสดใหม่และความรวดเร็ว และ ลักษณะการมีกิจกรรมของผู้ชุมนุม ที่ส่งผลให้ข่าวที่น่าเสนอมีความน่าสนใจ และนอกจากนี้ ข่าวที่สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายนำเสนอ ยังมีความถูกต้องครบถ้วน มีความสมดุลและความเที่ยงธรรม รวมถึงมีความเที่ยงตรงและความกะทัดรัดและชัดเจน ตลอดจนมีความทันต่อเหตุการณ์ ส่งผลมาการปฏิบัติหน้าที่ของทีมข่าวที่มีสัญชาติญาณในการหาข่าว และการประเมินสถานการณ์จากห้องออกอากาศในการเลือกภาพขึ้นออกอากาศ รวมถึงการรายงานสถานการณ์สดอย่างต่อเนื่อง จึงมีความสอดคล้องกับหลักการรายงานข่าวของ ฉ.อ.น. วุฒติกรรมรักษา ที่ระบุข่าวที่มีลักษณะดีเด่นที่สามารถตอบสนองสังคมและผู้รับสารได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังพบข้อค้นพบเพิ่มเติมว่า จากองค์ประกอบความทันของสถานการณ์ว่าสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายได้ภาพเหตุการณ์ที่มีความทันต่อเหตุการณ์ซ้ำสอง จนสำนักข่าวอื่นนำภาพเหตุการณ์ไปใช้ในการประกอบข่าว

การตัดและการปรับข่าว เป็นอีกกระบวนการที่อยู่ในการบรรณาธิการข่าว ที่เป็นวิธีการตัดและวิธีการปรับเนื้อหาภายในข่าวๆหนึ่ง เพื่อให้ข่าวๆนั้นมียอดประกอบของข่าวและใจความสำคัญของข่าวอย่างครบถ้วนก่อนนำเสนอ ซึ่งพบว่ากองบรรณาธิการของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย มีผู้เรียบเรียงข่าว และบรรณาธิการ ทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข่าว จากข่าวที่นักข่าวส่งเข้ามา จากนั้นทำการตัดข่าว หรือ ปรับข่าวได้ตามประสบการณ์ของบรรณาธิการและผู้เรียบเรียงข่าว โดยยึดหลักการเขียนข่าวเบื้องต้น 5W1H เพื่อให้ข่าวมีความกะทัดรัดชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตัดและการปรับเนื้อหาข่าว จากการบรรณาธิการหนังสือพิมพ์และนิตยสารของ ชวรัตน์ เชิดชัย มีวิธีการตัดและวิธีการปรับเนื้อหาภายในข่าวๆหนึ่ง เพื่อให้ข่าวๆนั้นมียอดประกอบของข่าวและใจความสำคัญของข่าวครบถ้วน โดยคำนึงถึงหลักภาษาให้มีความความรัดกุมและมีความกระชับได้ใจความ และยังคงสอดคล้องกับหลักการเขียนข่าวโทรทัศน์ตามโครงสร้างรูปแบบการเขียนข่าวโทรทัศน์ในหนังสือข่าวทัศน์ของ ดวงทิพย์ วรพันธุ์

สรุป

1. การศึกษาในครั้งนี้ ได้ทราบถึงระบบกองบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกายที่มีบุคลากรทีมข่าวด้วยจำนวนจำกัด ซึ่งไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่

2. การศึกษาในครั้งนี้ ได้ทราบถึงความเป็นอิสระในการปรับผัง และหากในอนาคต กสทช. ออกกฎระเบียบมาเพื่อการจำกัดพื้นที่ข่าวให้กับสื่อทางเลือก
3. การศึกษาในครั้งนี้ ได้ทราบถึงปัญหาการใช้งานเครื่องถ่ายทอดสดที่มีการใช้งานอย่างเต็มประสิทธิภาพ จนเกิดการชำรุดหลังจากจบภารกิจการปฏิบัติหน้าที่
4. การศึกษาในครั้งนี้ ได้ทราบถึงการปฏิบัติหน้าที่ของทีมข่าวในภาวะเหตุวิกฤติ
5. การศึกษาในครั้งนี้ ได้ทราบถึงการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรจากการมีเครือข่ายทีวีดาวเทียม หรือ ทีวีดาวเทียมพลู
6. การศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษามุ่งเน้นศึกษาเฉพาะการบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมบลูสกาย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มบุคลากรทีมข่าว และแบ่งแยกการปฏิบัติหน้าที่ตามสายข่าว เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่
2. กองบรรณาธิการ ควรมีมาตรการรับมือ หรือ เพิ่มช่องทางการนำเสนอในสื่อประเภทอื่น
3. กองบรรณาธิการ ควรมีการอบรมการใช้งานเครื่องถ่ายทอดสดอย่างถูกวิธีให้กับทีมข่าว
4. กองบรรณาธิการ ควรจัดการอบรมทีมข่าว ในหัวข้อการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ภาวะเหตุวิกฤติทางการเมือง อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้บุคลากรทีมข่าวสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ควรสนับสนุนทีวีดาวเทียมพลูให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมให้กับผู้รับสาร
6. การศึกษาในอนาคต ควรศึกษาเปรียบเทียบกับคู่แข่งของสื่อทางเลือก เพื่อนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

- จันทนา ทองประยูร และคณะ. (2554). การข่าวเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดวงทิพย์ วรพันธุ์. (2525). หลักการเขียนข่าวโทรทัศน์ตามโครงสร้างรูปแบบการเขียนข่าวโทรทัศน์ในหนังสือข่าวทัศน์. กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เมตตา กฤตวิทย์, พัชรี เขยจรรยา, ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2530). แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- สิทธา สมัชชานนท์. (2546). โทรทัศน์ดิจิทัล(DTV) ครบรอบ 46 ปี สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5. กรุงเทพมหานคร : สถานีวิทยุ กองทัพบกช่อง 5.
- สินีทธิ์ สิทธิรักษ์. (2533). งานวิจัยเรื่องกำเนิดโทรทัศน์ไทย (พ.ศ. 2493-2500) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - IRDC1.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2551). การบริหารงานสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประสิทธิ์ภัณฑ์ แอนด์พริ้นติ้ง.
- อรนุช เลิศจรรยาภักย์. (2539). วิธีการคัดเลือกข่าวและจัดลำดับความสำคัญของสถานีวิทยุโทรทัศน์ใน กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บทความวารสาร

- นันทวิช เหล่าวิชยา, ศิโรช แทนรัตนกุล. การเมืองบนโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมและความขัดแย้งทางสังคมไทย. วารสารวิชาการการเมือง [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2560]. จาก: http://www.bu.ac.th/knowledgecenter/Executive_journal/oct_dec_12/pdf/aw010.pdf

วิทยานิพนธ์

- กฤติยา รุจิโชค, กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

รายงานโครงการเฉพาะบุคคล

วิยะณี อัจหาญ. “การบริหารสื่อโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมของสถานีข่าวระวังภัย” การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

วรรณดี นาคเวช. “การบริหารธุรกิจสื่อสารมวลชน บริษัท กรังด์ปรีซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด” การ
ค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สถาบันพระปกเกล้า. (2551). พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2560,
จาก [http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=พันธมิตรประชาชนเพื่อ
ประชาธิปไตย#cite_note-15](http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย#cite_note-15).

Bluesky Channel. (2557). เกี่ยวกับเรา. สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2560,
จาก <http://www.fahwonmai.tv/about>

Dmc.tv. (2550). กปส.เตรียมสอบ11สถานีโทรทัศน์ดาวเทียม. สืบค้นเมื่อ 16 เม.ย. 2560,
จาก [http:// www. Dmc .tv](http://www.Dmc.tv).

Kapook. (2551). ย้อนรอยพันธมิตร เคลื่อนพล 2549 เคยบุกทำเนียบฯ 2 ครั้ง. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน
2560,
จาก [https:// highlight .kapook.com/view/25557](https://highlight.kapook.com/view/25557)

It24Hrs. (2557). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทีวีดิจิตอล(Digital TV)ในไทย. สืบค้นเมื่อ 10 เม.ย. 2560,
จาก <https://www.it24hrs.com/2014/digital-tv-thailand-faq/>

Tsdf. (2538). มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม. สืบค้นเมื่อ 16 เม.ย. 2560,
จาก [http://www.tsdf.or.th/th/royally-initiated-projects/10793-มูลนิธิการศึกษาทางไกล
ผ่านดาวเทียม-พศ-2538/](http://www.tsdf.or.th/th/royally-initiated-projects/10793-มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม-พศ-2538/)

Youtube. (2557). เครื่องข่ายราชดำเนินเน็ตเวิร์ค ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม
2560,
จาก <https://www.youtube.com/watch?v=UpiuUGVzwpY>